

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Кафедра маркетингу та УІД
Сумський регіональний центр
інтелектуального розвитку
Українська асоціація маркетингу
Всеукраїнська спілка вчених-економістів**

**Збірник тез доповідей
ІХ Міжнародної
науково-практичної конференції**

**«МАРКЕТИНГ ІННОВАЦІЙ
І ІННОВАЦІЇ У МАРКЕТИНГУ»**

24-25 вересня 2015 року

Суми 2015

8. Лаженцев В.Н. Природно-ресурсный потенциал как объект комплексных региональных исследований / Лаженцев В.Н., Дмитриева Т.Е. Сыктывкар, 2001. 52 с.

9. А. Коваленко Энергетический потенциал региона и его количественная оценка/ А. Коваленко, А. В. Волков // Экономика региона №3/2013 с.161-169

Семенюк С.Б.

*Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя*

НЕОБХІДНІСТЬ ПЛАНУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Планування маркетингу вищих навчальних закладів (ВНЗ) – це процес, за допомогою якого освітній заклад досліджує чинники навколишнього середовища, оцінює свої матеріальні та нематеріальні ресурси, формулює місію, цілі та завдання, і на цій основі розробляє стратегічні, тактичні та оперативні плани маркетингу. Стратегічне планування відповідає на запитання: «Як вищий навчальний заклад може найкраще функціонувати, які його цілі, ресурси і можливості?». Тактичне планування охоплює планування всіх основних елементів комплексу маркетингу, тобто асортименту освітніх послуг (переліку напрямів та спеціальностей), реклами, цін. Оперативне планування маркетингової діяльності ВНЗ – це процес розробки заходів і дій для виконання завдань стратегічних і тактичних планів.

Зміст маркетингового планування полягає в розробці цілей маркетингу на основі застосування найкращих методів забезпечення стійкості ВНЗ при ефективному використанні можливостей, необхідних для створення цінності для споживача (студента, роботодавця). Відповідно цілі маркетингового планування у ВНЗ визначаються його змістом та зводяться до наступного:

- зменшити маркетингові ризики за рахунок зниження невизначеності умов діяльності та концентрації ресурсів на найбільш перспективних напрямках;
- виявити та створити конкурентні переваги на ринку освітніх послуг;
- скоординувати зусилля ректорату, викладачів, студентів, допоміжного персоналу та інших суб'єктів для досягнення кращих результатів діяльності ВНЗ;
- визначити перспективні напрямки діяльності ВНЗ;
- оптимізувати використання ресурсів;

- підвищити готовність ВНЗ реагувати на непередбачені зміни на ринку освітніх послуг;
- допомогти адаптуватися на освітньому ринку і відчути себе більш впевнено в динамічному і жорсткому середовищі.

Маркетингові цілі повинні бути визначені якісно і кількісно, так, щоб планові показники сприймалися як реальні. Так, цілями ВНЗ можуть бути: підвищення рейтингу ВНЗ, покращення іміджу, залучення кращих абітурієнтів, залучення більшої кількості абітурієнтів, покращення якості надання освітніх послуг та ін. Після встановлення маркетингових цілей в рамках розробки плану маркетингу необхідно визначити, яким чином вони можуть бути досягнуті, тобто наступним кроком процесу планування маркетингу є розробка і вибір стратегій маркетингу.

Стратегія маркетингу – програма маркетингової діяльності ВНЗ на цільових ринках, яка визначає принципи рішення для досягнення маркетингових цілей. Стратегія навчального закладу включає рішення про його поточні освітні програми (підтримувати чи закрити) і майбутні нові програми, виходячи із прогнозу ринку праці.

Для реалізації стратегії формується маркетингова програма, яка за допомогою різних елементів комплексу маркетингу доводить освітні послуги до цільових покупців найбільш вигідним і зрозумілим способом. Тому варто розробити такий варіант комплексу маркетингу, який би забезпечував споживачам найкращу пропозицію при збереженні витрат ВНЗ в оптимальних межах.

Важливим кроком в процесі маркетингового планування є складання бюджету. Для навчальних закладів і програм, які повинні враховувати доходи і витрати, бюджет є звітом про заплановані прибутки та витрати. З одного боку він показує прогнозовану кількість набору студентів та очікуваний чистий річний дохід, з іншого – витрати на маркетингові заходи. Різниця між плановими доходами і витратами показує рівень прибутків.

Після розробки плану маркетингу настає етап його реалізації, що завершується контролем за виконанням, а в разі необхідності – внесенням корективів. Реалізація плану, тобто втілення його в життя, включає такі складові: одержання ресурсів; побудова організаційної структури маркетингу і рішення щодо маркетингових заходів; розроблення календарних графіків; впровадження програми маркетингу у ВНЗ.

На етапі контролю необхідно відслідковувати виконання плану і контролювати ступінь його ефективності, а у випадку його відхилень –

корегувати дії. Зовнішні умови і ринкова ситуація постійно змінюються, тому план необхідно регулярно переглядати.

1. Котлер Ф. Стратегічний маркетинг для навчальних закладів / Ф. Котлер Карен Ф.А. Фокс [пер. з англ.]. - К.: УАМ, Вид. Хімджест, 2011. – 580с.

2. Семенюк С. Маркетингове планування діяльності підприємств / С. Семенюк // Галицький економічний вісник. – 2010. - №1(26). – С. 84-92

3. Семенюк С. Стратегічне планування маркетингу: теоретико-концептуальні засади / С. Семенюк // Галицький економічний вісник. – 2010. - №2(27). – С. 64-72

Сигида Л.О.

Сумський державний університет

ОЦІНКА РІВНЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА ЙОГО УСПІШНОГО ПОЗИЦІОНУВАННЯ

За сучасних умов, що формуються під впливом ринкових механізмів, актуальним стає питання загострення конкуренції між підприємствами. Виходячи з цього, у даний час доволі гостро постала проблема необхідності підсилення існуючих та формування нових конкурентних можливостей вітчизняних підприємств на основі їх грамотного позиціонування на ринку, що в подальшому може стати базою для формування потужних брендів.

Успішне позиціонування повинне чітко відрізнитися від конкуруючих підприємств і бути захищеним в довгостроковій перспективі. Адже існує небезпека швидкого наслідування, імітації з боку інших підприємств (особливо в політиці комунікацій). Позиціонування може стати вдалим лише тоді, коли в цільових груп зміцнилося несуперечливе та викликаюче довіру уявлення щодо підприємства.

Щоб покращити процес позиціонування, доцільно звернути увагу на *маркетингову привабливість підприємства*, яку можна визначити як наявність таких умов розвитку підприємства, що впливають на вподобання споживачів продукту підприємства при їх виборі. Підприємство може бути одночасно досить привабливим для однієї цільової групи, а для іншої – абсолютно непривабливим, що обумовлено різними потребами й інтересами цільових груп, що визначають відмінні погляди на одні й ті ж характеристики й властивості підприємства, тобто привабливість підприємства більшою мірою обумовлена його сприйняттям з погляду споживачів [1, с. 12-13].

Позиціонування підприємства на основі визначення його